

Viken, 7. november 2022

Innspill til Økonomiplan 2023-2026 og budsjett for 2023 Viken fylkeskommune

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i Akershus, Buskerud og Østfold er samarbeidsfora mellom natur- og friluftslivsorganisasjonene i Viken fylke. Formålet med FNF er å styrke de tilsluttede organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i aktuelle saker. Til sammen har de tre FNF-ene i Viken 38 unike tilsluttede organisasjoner med over 260 000 medlemskap.

FNF Akershus, FNF Buskerud og FNF Østfold takker for muligheten til å komme med innspill til Viken fylkeskommunes økonomiplan 2023-2026 og budsjett for 2023.

Ivaretagelse av naturen er grunnlaget for et bærekraftig samfunn. To enorme kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen^{1 2}. Klimautslipp og arealendringer er de største faktorene. Krisene krever øyeblikkelig global respons, og alle myndigheter har et ansvar for å stoppe problemene. Begge kriser må løses sammen, ikke på bekostning av hverandre. Vi er derfor veldig glade for at Viken fylkeskommune vektlegger bærekraftsmålene for biosfæren – naturen, klima og miljøet i sine overordnede dokumenter.

Friluftsliv gir bedre folkehelse. Opphold og fysisk aktivitet i naturen gir bedre folkehelse, både fysisk og mentalt³. Friluftsliv er integrering og sosial utjevning i praksis^{4 5}. Det er gratis, har ingen alderskrav og kan gjennomføres uten mye utstyr. Friluftsliv gjennom turgåing, fiske, jakt og annen høsting er lavterskeltiltak som det er enkelt å tilrettelegge for.

Positivt med satsing på klima, bærekraftig arealforvaltning, miljø, økosystem, biologisk mangfold og friluftsliv

Rådsområdene Klima og miljø, Kultur og mangfold og Samferdsel er spesielt viktige for våre interesser. Vi er derfor veldig fornøyde med at disse rådsområdene fortsatt får prioriterte midler. Spesielt satsing på:

---

¹ [FNs klimapanel \(IPCC\) sin spesialrapport om klimaendringer og landarealer](#) av 8. august 2018

² [Naturpanelets \(IPBES\) rapport](#) av 6. mai 2019

³ [Friluftsliv og psykisk helse, Norsk Friluftsliv](#)

⁴ [Helsedirektoratet rapport nr. 3/2017, Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet, Gunnar Breivik og Kolbjørn Rafoss.](#)

⁵ [NRK Ytring, «I skogen sier de hei», juni 2020](#)

- styrking av arbeidet med regional planlegging, arealregnskap og at planetens tålegrense ligger til grunn for alt arbeid
- utbedringer av fylkesveinettet i stedet for utbygginger og tiltak for gående og syklende
- klima med klimabudsjett og klimaregnskap
- utviklingsarbeidet med arealregnskap fortsetter
- eget innsatsområde for miljø, økosystem og biologisk mangfold
- sikring av kollektivtilbudet
- sikre god overgang for nye fylkeskommuner

Vi synes det er veldig bra at frivillighet og støtteordninger er blitt styrket tross mange kutt i fylkeskommunen, og at inkluderende frivillige møteplasser øker med 0.5 mill. kr og Aktiv i Viken med 0,3 mill. kr.

Driftsmidler for frivilligheten er svært viktig

Natur- og friluftslivsorganisasjonene i Viken fylke er mange. De ansatte og de mange frivillige i organisasjonene sitter på en solid faglig kompetanse. Videre fyller organisasjonene viktige samfunnsroller gjennom tilrettelegging for aktivitet, inkludering, integrering, medvirkning og synliggjøring av natur- og friluftslivsinteressene. På utkastets s. 198 står følgende «*Budsjettforslaget viderefører nivået fra foregående år. Dette gjelder alle midler til driftsstøtte og tiltak innenfor frivillighet, friluftsliv, idrett og integrering i 2023*» og dette synes vi er veldig bra.

Et vanlig problem hos frivillige organisasjoner er at deres arbeid baseres på prosjektmidler. Dette gjør at mye ressurser går til utarbeidelse av søknader og rapporter – tid som i stedet kunne vært brukt på organisasjonens kjerneaktiviteter. Faste driftsmidler gir trygge rammer for frivillige organisasjoner og kan slik sikre kontinuitet på tjenestene organisasjonene leverer.

Det er derfor svært viktig å ikke bare videreføre, men også videreutvikle driftstilskuddene i tråd med natur- og friluftslivsorganisasjonenes behov.

Aktivitetsmidler er ekstra viktig

I foreslått statsbudsjett for 2023, har regjeringen opprettholdt tilskuddene, men vi er langt unna det nivået vi ønsker oss.

Aktiviteter utendørs, som f.eks. friluftsliv, er å foretrekke for mange. Interessen for kortreist friluftsliv har også skutt i været under korona-tiden^{6 7 8}. Å drive med lokalt friluftsliv er en enkel måte å være aktiv på, samtidig som det gagnar fysisk og psykisk helse⁹.

Etter korona- pandemien merker også friluftslivsorganisasjonene en nedgang i antall medlemmer, og antall frivillige som driver deres arbeid. Det er derfor enda viktigere nå enn før å informere og

⁶ [Aftenposten: «It's free-luftz-leev». Det norske friluftslivet vekker fascinasjon i utlandet.](#)

⁷ [Rekordmange interesserer seg for friluftsliv, Norsk Friluftsliv](#)

⁸ [Kunnskapen om allemannsretten blant unge har skutt i været, Norsk friluftsliv](#)

⁹ [t-1474.pdf \(regjeringen.no\)](#)

tilrettelegge for hvilke frivillige aktivitetstilbud som finnes i ditt område, og hvordan du kan delta og bidra til de frivillige friluftslivsaktivitetene.

Det er også ekstra synd at Miljødirektoratets midler for å hjelpe kommunene med å kjøpe opp friluftsområder er foreslått kuttet med nær 10 millioner, noe som kan true det viktige nærfriluftslivet.

Vi mener derfor at nivået for aktivitetsmidler må opprettholdes, og om mulig økes, nå i en sårbar tid. Dette for å unngå å få enda større negative ringvirkninger fra korona- pandemien, som resultat av inaktivitet og mentale lidelser.

Utjevning av forskjeller innad i fylket

I kunnskapsgrunnlaget¹⁰ som ble utarbeidet som grunnlag for planstrategien så vi at det er store forskjeller innad i Viken fylke, både når det gjelder sosioøkonomiske forhold og folkehelse. Det er jobbet fram en sjekklister for behovs- og bærekraftsvurderinger for søknader om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Dette kan være en god måte å bruke fylkeskommunale virkemidler for å sørge for bærekraftige anlegg der de trengs, og vi håper at en slik prioritering også kan være med på å utjevne sosioøkonomiske forskjeller.

Utfordrende å gi tilbakemeldinger

Det er åpnet for at organisasjoner og enkeltpersoner kan gi innspill til budsjett og økonomiplan. Det er bra at fylkeskommunen går ut så bredt, men vi savner tydeligere vinkling på hva man vil ha innspill på. Dette er tunge og omfattende dokumenter, som gjerne kunne vært formidlet på en enklere måte mot frivilligheten og den «vanlige innbyggeren» i Viken.

Det hadde vært til stor hjelp om fylkeskommunen hadde sett på budsjettet med «våre» briller. Det burde vært forklart, for eksempel i en nyhetssak på nettsidene deres, hva som er relevant nytt i budsjettet og hvilke konsekvenser dette vil få for frivilligheten generelt og natur- og friluftslivsorganisasjoner spesielt og det kunne vært invitert til egne gjennomganger for frivilligheten eller for spesifikke interesser. Dette kunne f.eks. vært ansvaret til rådsområde for plan og miljø. Da ville fylkeskommunen muligens fått flere og mer spesifikke tilbakemeldinger.

Tidlig beskjed og gode frister gir gode tilbakemeldinger. Frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoners kunnskap og engasjement gir forvaltningen og politikerne viktige innspill. De er derfor en viktig del i et fungerende demokrati. For å sikre involvering av frivilligheten, og få relevante og oppdaterte hørings svar, er det viktig å tilrettelegge for deltagelse av frivillige. Eksempler på dette kan være møter på kveldstid og lange nok høringsfrister.

Viken fylkeskommune har også i år vedtatt en frivillighetsstrategi der det bl.a. «Organisasjonene har ... en viktig rolle i den demokratiske debatten» og et av tiltakene er «Kartlegge viktige samarbeid- og medvirkningsarenaer for frivilligsektor i fylkeskommunen».

Fjorten dagers frist for et innspill på et dokument på 211 sider er dessverre altfor kort for at frivilligheten skal klare å delta på en hensiktsmessig måte. Dette er ikke å inkludere frivilligheten.

---

¹⁰ [Har fått viktig kunnskap om hele Viken - Viken fylkeskommune](#)

FNF er et forum, og vi uttaler oss på vegne av de tilsluttede organisasjonene. For å gjøre dette må vi derfor rekke å sette oss inn i hva saker vi skal uttale oss om handler om, involvere organisasjonene i forumet, for deretter å komme med et ordentlig høringsinnspill. **Denne høringen har vi kun svart på basert på erfaringer fra de ansatte koordinatorene. Ikke på vegne av alle de tilsluttede organisasjonene.**

De tre FNF-ene i Viken er tre individuelle fora med hver vår administrasjon og hvert vårt styre. **Det var i år igjen kun FNF Akershus som fikk invitasjon til å komme med innspill til høringen om økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023, Viken fylkeskommune.**

Vi ønsker at postadresser til hvert FNF i Viken brukes i saker der det ønskes innspill angående natur- og friluftslivinteresser: akershus@fnf-nett.no, buskerud@fnf-nett.no og ostfold@fnf-nett.no. Videre bør slike høringer også sendes til de regionale natur- og friluftslivsorganisasjonene i fylket, i tillegg til FNF. FNF hjelper mer enn gjerne til med å sørge for en oppdatert adresseliste på regionale natur- og friluftslivsorganisasjoner i Viken fylke.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

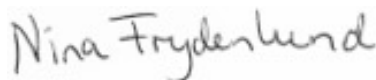
Maria Rundhaugen Tesaker
Koordinator
FNF Akershus

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud

Forum for natur og friluftsliv Østfold

Nina Frydenlund
Koordinator
FNF Østfold